

IÑIGO MARTINEZ PEÑA
FILOSOFOA

Espektakuluen tranpa

Semea futbol talde batean jolasten da eta, kurtso amaieran jokaturako hamaika torneoren artean, *Athletic Cup*-era gonbidatu dute bere ekipoa aurten. Txapelketak laurhun talde eta 5.000 futbolari inguru batu ditu; haur eta nerabe, senideak eta lagunak kontatu gabe. Itzelezko muntaia! Futbolaren negozioa, finean, adin eta kategoria guztietara hedatu da; ez da talde profesionalek mugatzen. Nahiz eta, hori guztia, bizimodu neoliberal orokorrako baten joera baino ez den: bizitza osoa espektakulu eta negozioa izatera murrizteko dagoen joera.

Kontuak kontu, San Mamesen egin zen *Athletic Cup*-eko harrera. Eta talde guztiek futbol zelaiari buelta eman zioten, publiko agurtzeko. Ikusleek (mugikorrei itsatsitako eskuekin) eszena une oro grabatu zuten, etenik gabeko musika jarrita aurkezle baten ahots “animotsuak” talde baikoitzaren izena oihukatzen zuen bitartean. Makro jai *espektakularra*.

Tamalez, ostiral batean izan zen eta, ostiraletan, auzoko lagunekin geratu ohi da semea. Pilota batekin ibiltzen dira jolasten, parking baten ondoko eta ikuslerik gabeko zelai txikian; glamourrik gabe. Egun horretan, ordea, ez zen auzoan geratu eta estadiora abiatu ginen. Baina, nire harri-durarako, ez zuen inolako pozik adierazi.

Are gehiago, irteterakoan argi eta garbi esan zuen izugarri aspertu zela. Eta, oro har, txapelketetako partiduak astunak egiten zaizkiola: estrategikoegiak, serioegiak, begiratuegiak. “Nahiago dut gurasoen eta entrenatzaileen begiradatik kanpo jolastu. Askoz hobeto pasatzen dugu auzoko lagun arteko partidutxoetan”.

Zer pentsa eman zidan: zertarako espektakulu hori guztia? Umeen zoriontasunerako, gurasoen entretenimendurako, negozioa egiteko...? Helburuak helburu, ondorioa asperdura izan zen, eta ez semearena bakarrik.

Bizitzan gauza aspergarriak egon badaude, noski, eta ez daukat ezer berezirik horren kontra. Zein da, orduan, arazoa? Aspertzen gabela konturatu gabe aspertze-ko eginda daudela espektakuluak. Horregatik, asperdura mota deserosoagoa da, arrotzagoa, horixe bera ezabatzea omen dutelako helburu. Are gehiago, ez baduzu disfrutatzen zure errua da: ez al dakizu ondo pasatzen muntaia erraldoi eta dibertigarri horretan? Agian umeak behar dira “erregea biluzik dagoela” zintzo esateko...

Hurrengo ostiralean, zorionez, auzoko zelaira bueltatu ginen eta espazio komunitario txiki horien garrantzia sentitu nuen. Ea ez diren guztiz disolbatzen espektakulu masiboen izenean... Bizitza, finean, espektakuluetatik kanpo gertatzen delako. ●

ARANTZA GUTIERREZ
EHU-KO IRAKASLEA

Nagusikeria

Berriz gertatu da. Bartzelonako Unibertsitateko ikerlari batzuek (emakumeak) salatu dituzte beren nagusiarengandik (gizona) jasan-dako sexu erasoak eta nagusikeria edo botere-gehiegikeria. Eta berriz ere, ospe handiko gizonaren aldeko adierazpena bultzatu dute, baita unibertsitate-foro publiko batean ere, argudiatuz ezin izan duela halako portaerarik izan, genero indarkeriaren aurkako hainbat lan argitaratu baititu; hori, berez, antidotoa balitz bezala. Tamalez, ez da lehenengo aldia halako portaerak gizon “aliatuengandik” gertatzen direla, eta dagoeneko konturatu gara hori ez dela abusuaren aurkako txertoa.

Hala ere, gustatuko litzaidake azpimarratzea badaudela esparru batzuk, non halako egoerak errazago gertatzen diren, eta horietako bat –eta tristesiaz diot– unibertsitatea da. Indarkeria matxistaren aurkako protokoloak egiten ari diren arren –EHUkoa, esango nuke, onenetarikoa dela–, oraindik ere menpeko harremanen gainean eraikitako egiturak daude, non zenbaitek baduten ia erabateko ahalmena karrera bat arrakastara edo porrotera eramateko. Beste esparruetan bezala, unibertsitatean bada ordua horretaz gogoeta egin eta arazoari aurre egiteko, abusua ez baita inoiz ordaindu beharreko bidesaria, eraso baizik. ●